

Українська держава понад усе!

Видання історичного клубу "Холодний Яр"

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Головне меню

Сонячне килимарство Степана Ганжі

Історія Визвольних змагань

- [Головна сторінка](#)
- [Архів](#)
- [Розширений пошук](#)
- [Редакція](#)
- [Клуб "Холодний Яр"](#)
- [Книги - поштою](#)
- [Гостьова книга](#)
- [Стежками холоднорських отаманів](#)

"Мабуть, тому я килимар, що край свій батьківський кохаю..." Отак щиросердно й поетично пояснює витoki своєї творчості Степан Ганжа – неперевершений майстер килимарства, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка, заслужений майстер народної творчості України, лауреат премії ім. Данила Щербаківського, володар мистецької премії "Київ" у галузі народного декоративного мистецтва ім. Сергія Колоса. Це підтверджено кожним витвором золотих його рук, усім чвертьвіковим доробком, що його можна побачити в ці дні у трьох залах Національної спілки майстрів народної творчості України – на персональній виставці, присвяченій 70-літньому ювілею митця. Це справдешнє царство рукотворних килимів Степана Олександровича чарує барвами, відлунує героїчними сторінками історії, квітне зелом рідного Поділля, будить ранки горластими півнями, виграє троїстими музиками, виспіває народною піснею – і всіма цими чарами вабить нас у Світ Краси і Добра.

Ось на килимі "Із-за гори, з-за лиману" пливуть козацькі чайки, на весла налягаючи, аж рибама лячно. А ось наша "І слава, і воля": козаки на конях, готові до походу, гетьман з булавою і старшиною. А ось витканий "Богдан Хмельницький" – мов живий! А там он і Мороз-Морозенко на коні, з шаблею, в ореолі народної любові, а далі – ціла плеяда козаків Мамаїв... І всі сюжети орнаментовані народними узорами, геометричними символами, рослинно-квітковим декором, таким характерним для народного килимарства і вишивки. Не віриться, що це ткалося-викладалося звичайною вовняною ниткою. Глянеш збоку – немов інкрустацію золотою соломкою по дереву бачиш, глянеш здаля – достеменний тобі вітраж, що світлом проміниться, повітрям дихає. Хочеться доторкнутись, побути в теплій аурі цих дивотворинь, зігрітих теплом авторового серця. Справді ж бо, тут "барва з барвою зустрілась – сонце промені пряде" (Степан Ганжа).

Мені особливо рідний отой Степанів розмаїтий барвоцвіт: ми родом з одного села Жорнище, що в Іллінецькому районі на Вінниччині, до того ж ровесники – однокласники, діти війни. І так мені здається-гадається, що сама історія, сива давнина нашого села посилає Степанові з вічності кольорові "слайди", заховані в нетрях генетичної пам'яті:

Роман КОВАЛЬ

Багрянi жнива Української революції

Яків ГАЛЬЧЕВСЬКИЙ

З воєнного нотатника

Юрій ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ

Холодний Яр

Роман КОВАЛЬ

За волю і честь

Роман КОВАЛЬ

Коли кулі співали

Упорядники Роман Коваль і Віктор Рог

Жага і терпіння. Зеновій

Красівський у долі українського народу

Роман КОВАЛЬ

Отаман Зелений

Роман КОВАЛЬ

ФІЛОСОФІЯ СИЛИ Есеї

Відбитка з "Нової Зорі"

ПОХОРОНИ начального вождя УГА

ген. Мирона ТАРНАВСЬКОГО

Роман КОВАЛЬ

Нариси з історії Кубані

Роман КОВАЛЬ

Ренесанс напередодні трагедії

Роман КОВАЛЬ

Філософія Українства

Зеновій КРАСІВСЬКИЙ

Пошук

Шукати

Архів газети

Архів за 2022 рік:

- [Січень](#)
- [Лютий](#)
- [Березень](#)
- [Травень](#)
- [Червень](#)

Передплата

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України.

Це газета, в якій висвітлюються невідомі сторінки Визвольної боротьби за незалежність.

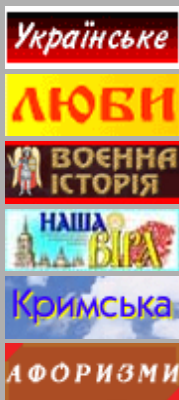
"Незборима нація" може стати неоціненним другом вчителя, школяра, студента, історика, краєзнавця, кожного, хто цікавиться героїчною і трагічною історією нашої Батьківщини.

Газету можна передплатити у будь-якому відділенні пошти: наш передплатний індекс (33545) ви знайдете в Каталозі українських видань 2010 р.

Не забудьте передплатити "Незбориму націю" і для бібліотек та шкіл тих сіл, з яких ви вийшли. **Друзі, приєднуйте нових передплатників "Незборимої нації".**

Дружні сайти

відтвори, мовляв, покажи людям... Адже село наше засноване ще в першій половині 15 століття. Назва його пов'язана з існуванням великого кар'єру, де добувався жорновий камінь для всієї України. В часи козацької Жорнище було сотенним містечком Кальницького полку, значним військовим укріпленням. Року 1675 польські війська під проводом самого короля вели бої за Жорнище проти війська українського гетьмана Петра Дорошенка. В історію визволення України від польської шляхти козаки Жорницької сотні, найчисельнішої в Кальницькому полку і найбільшій в Брацлавському воєводстві, вписали багато героїчних сторінок.

Ось звідки родом уся Степанова козацька рать, увічнена на килимах! А його Берегині, птахи, квіти, кола та півкола, трикутники, безконечники й хвилики, всі елементи декору – то від природного чуття краси й традиції, а ще від батька – знаного гончаря, майстра народної творчості Олександра Дорофійовича Ганжі та від старшого брата Петра – відомого художника, заслуженого діяча мистецтв України.

Руки батька й круг гончарний з грудки глею – диво з див.

Мабуть, жив таки не марно, коли слід свій залишив.

Це нічого, що у глині, – й нас із неї Бог зліпив.

На преславній Україні мій коханий батько жив.

Багато поетичних рядків присвятить Батькові Степан Олександрович у своїх віршованих збірках "Посвята" і "Цвіт долину". Нині він ще й визнаний поет-лірик, із власним світовідчуттям і полум'яним серцем. За килимарське мистецтво, до речі, взявся вже у зрілому віці, після закінчення кар'єри соліста балету в знаменитому хорі ім. Григорія Верьовки (з цим колективом він об'їздив мало не весь світ).

Недарма кажуть, що тільки тоді, коли Бог нагороджує свого обранця талантом, помноженим на працездатність, народжується справжній Митець, творчість якого стає надбанням людства. Саме завдяки дивовижній своїй працездатності – до самопосвяти – Степан Ганжа сягнув вершин народного мистецтва. Не думав про славу. Вона знайшла його сама.

Ціну праці він спізнав змалечку, коли доводилося за скибку хліба день у день пасти людям череду, доглядати хвору маму, виконувати домашню сільську роботу, допомагати батькові у гончарюванні. Все життя з глиною, горщиками й макітрами біля випалювальної печі. А ще ж продавати те все за копійки на ярмарку! Чи й було воно, те дитинство у хлопця?

Я не забуду роки ті ніколи, та й як мені їх, роки ті забудь?!

Мене в мішку носила мати в школу, бо не було малого в що узуть...

Обурююсь, коли якийсь витія за тим "щасливим часом" сльози лле, –

Моя душа від люті шаленіє і вгомонитись серцю не дає.

Так гірко висловить Степан свої дитячі образи через багато літ.

Пригадую і я цей непоодинокий епізод із нашого шкільного дитинства. 1 вересня 1949 року, перший дзвінок... "Камчатка" – так називалось старе, мало пристосоване приміщення, де навчалися молодші класи: школу добудували нам значно пізніше. Більшість із нас босі, вбого одягнені, з полотняними торбинками через плече. Посадили нас за "козли" (парти на п'ятьох). Поруч мене – малий Котигорошко, кругловидий, із синіми, як волошки, очима і світанково рожевими щічками Степанко Ганжа – непосидючий, верткий, мов дзиґа, готовий щомиті кудись бігти: "Ой, у мене багато роботи вдома!"

Невольницькі плачі

Роман КОВАЛЬ, Віктор РОГ, Павло СТЕГНІЙ

Рейд у вічність

Роман КОВАЛЬ

І нарекли його отаманом Орлом

Радіопередача «Нація»

Автор та ведучий Андрій Черняк

Холодноярська республіка

Роман Коваль&Віктор Рог

Ким були незвані нацією герої?

Роман Коваль

Про Кубанську Україну.

Роман Коваль

Про національну пам'ять.

Роман Коваль

Операція "Заповіт" Чекістська справа №206.

Роман Коваль

Україна в I-й світовій війні.

Роман Коваль

Українці у II-й світовій війні.

Роман Коваль

Доли українських козацьких родів.

Роман Коваль

Так творилось українське військо.

Роман Коваль

Кубанська Народна Республіка.

Роман Коваль

«За Україну, за її волю!»

Авторська передача президента

Історичного клубу «Холодний Яр»

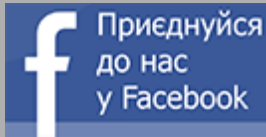
Романа Ковалю «За Україну, за її волю!»

Подяка

Сердечно дякуємо за підтримку газети "Незборима"

Jooble-робота

Не забарився і перший наш "конфлікт": цей крутько перекинув чорнильницю на мій білий, єдиний на всю школу фартушок (мама моя була вчителькою, тож я мала бути "взірцевою" школяркою). Пам'ятаю перелякані Степанкові очі і щирий жаль у них. Минулися, звісно, і сльози, й образи. Минуло швидко і дитинство наше – на мальовничих пагорбах села, на руїнах давнього муру, що залишився від колись знаменитого чоловічого монастиря, на березі річечки Таранівки, на лісових галявинах, завітчаних щовесни білим, рожевим і фіолетовим рясом, блакитними пролісками, жовтим первоцвітом, під супровід безлічі народних пісень, що їх виводили голосисті старші дівчата й хлопці по різних кутках села зоряними вечорами.

Ми рано ставали дорослими. По закінченні семирічки Степан пішов до Вінницької школи ФЗО (тепер це називається коледжем). Там і проявився в художній самодіяльності "трудох резервів" його талант танцівника.

У стрибках і піруетах, у поривах до висот
 Поєднав життя з балетом і додав собі турбот –
 Завше кращим бути й першим, успіх з рук не випускає,
 Аби хто не перевершив – досконалості шукать...

Отак жартома напише Степан згодом про свої "творчі муки" у цьому нелегкому мистецькому жанрі, якому віддав 20 років життя. Він звик шукати досконалості у всьому, що становить коло його зацікавлень, захоплень, інтересів. Ось і килимарство – останню і найвірнішу його любов, високо поціновану Шевченківською премією. "Своїми творами Степан Олександрович Ганжа сягнув вершин мистецької досконалості в ім'я Вітчизни, явив нове слово в сучасному українському килимарстві, утвердив унікальність свого творчого доробку в скарбниці народної культури", – написав Євген Шевченко – голова Національної спілки майстрів народного мистецтва України у передмові до альбому "Степан Ганжа. Килимарство".

Краса народжується з любові. Я знаю, як багато важить для Степана наше рідне село, ота "маленька цяточка, невидима краплинка на карті світу", "снаги й любові чисте джерело". Там пуповина закопана. Там початок всього.

Багато мудрих і працьовитих людей подарувало Україні наше рідне Жорнище. По праву пишатися може село і напрочуд талановитою родиною Ганжів – батьком і двома його синами, котрі прославляють Україну.

На погук ріднокраю щораз озивається серце Митця, коли він стає за свій килимарський верстат, аби явити нам чергове рукотворне диво. Як у вірші:

Уже й виткав половину – квітка квітку доганя,
 Витчу рідну Україну та гривастого коня.
 А на ньому верхи – долю, власну долю – хай летить
 По безмежному роздоллю, щоб уже не зупинить!

Не зупиняй своєї творчої Долі, друже Степане!
 З роси й води тобі – на довгі і щасливі літа!

Емма БАБЧУК, заслужений журналіст України

Історичний клуб "Холодний Яр" та редакція газети "Незборима нація" щиро вітають видатного митця і людину без ґанджів – нашого доброго товариша

нація"!

Віктор ДРУЗЬ (с. Зорине, Сумщина) 260 грн.

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (Калуш) – 300 грн.

Олександр РОМАЩЕНКО (дід Карбала, с. Цвітна,

Кропивниччина) – 600 грн.

Український конгресовий комітет Америки (відділ на Лонг Айленд) – 500 ам. дол.

***Степана Ганжу – з 70-літтям і бажають довгих літ творчої праці на пожиток
нашій Батьківщині.***

Привітання ювілярові

Ще небо хмарами не вкрите,
Ще так прозоро сяють роси,
А вже по ліву руку – літо,
А вже по праву руку – осінь!

Ще очі блиску не позбулись,
Ще серце жити не стомилось,
А вже по ліву руку – юність,
А вже по праву руку – зрілість!

А час летить нестримно далі,
Й душа немов би молодіє,
По ліву руку – всі печалі,
По праву руку – всі надії.

Життя не зміряти літами.
А щастя – то важка наука,
Хай буде радість завжди з Вами,
По ліву і по праву руку.

03049, Київ, вул. Курська, буд. 20, пом. 14. Т/факс:242-47-38 e-mail: Koval_r@ukr.net, kovalroman1@gmail.com